

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Bíróság Budapesten, a 2008. január 23. napján tartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta, s a 2008. január 30. napján tartott nyilvános tárgyaláson kihirdette a következő

í t é l e t e t

A bíróság a 2007. március 15-től 2007. március 17-ig őrizetben, 2007. március 17-től 2007. március 30-ig házi őrizetben, majd 2007. március 30-tól lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt álló

Budaházy György vádlottat – .

a Btk. 139.§ (2) bekezdésébe ütköző alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása előkészületének büntette miatt emelt vád alól **felmenti.**

A bíróság dr. Gaudi-Nagy Tamás védő (1095 Budapest, Gabona u. 10. II. em. 1.szám) részére 38.000 (harmincnyolcezer) Ft + 7600 (hétezer-hatszáz) Ft ÁFA összegű védői díjat **állapít meg.**

I n d o k o l á s

A Fővárosi Főügyészség NF.19.080/2007/2.számú vádiratában az alábbi tényállás alapján a Btk. 139.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása előkészületének büntette miatt emelt vádat Budaházy György vádlottal szemben:

„Budaházy György vádlott a hazai szélsőséges politikai rendezvények, megmozdulások egyik ismert alakja, aki nyilatkozataival és megnyilvánulásaiival (először 2002. júliusában az Erzsébet-híd lezárásban betöltött szerepével) tett szert országos ismertségre.

A vádlott 2006. szeptember 18. napjáról szeptember 19-re virradó éjszaka jelen volt a Budapest, V. Szabadság téri eseményeknél, amelyek során az ott demonstráló tömeg tagjai a rendőri intézkedéseknek ellenszegülve, illetve a rendőrökre támadva áttörték a rendőri erők által felállított kordont, behatoltak az MTV Rt. székházába és azt, valamint az ott található berendezéseket, továbbá a környéken parkoló gépjárműveket és a Szabadság téren levő, a kulturális javak körébe tartozó Szovjet Katonai Emlékművet is megrongálták.

A következő napokban a vádlottban az a meggyőződés alakult ki, hogy ismert politikai nézetei miatt a „karhatalom” félre kívánja őt állítani és ennek érdekében kihasználja a szeptember 18-i eseményeket, hogy törvényellenesen, hosszú időre börtönbe juttassa. E meggyőződésében a vádlott otthonából elköltözött és ismeretlen helyre távozott.

A vádlott ezután rendszeresen küldött e-mailben az általa preferált politikai beállítottságú internetes honlapoknak és hírportáloknak általa írt felhívásokat és más írásokat, melyek megjelenéséhez elsődlegesen az ismeretlen személyek által szerkesztett, fizikailag az Amerikai Egyesült Államokban található szervereken elérhető kuruc.info internetes oldal nyújtott teret, ezen kívül azonban más internetes oldalak is közzétették átvették Budaházy György írásait. Mind a vádlott, mind a Budaházy-nak nyilvánosságot teremtő weboldalak szerkesztői azt a képet igyekeztek az olvasóban kialakítani, hogy Budaházy György a hatalom által üldözött forradalmár, akinek fizikai léte is veszélyben van, s akár életfogytig terjedő szabadságvesztésre is ítélik elfogása esetén. A valóságban a Budapesti Rendőr-főkapitányság a szeptember 18-i események résztvevővel szemben garázdaság és rongálás büntetése miatt folytatott nyomozást, Budaházy Györgyöt is ilyen bűncselekmény miatt kívánta gyanúsítottként kihallgatni.

Budaházy György 2006. szeptember 27. napjától 2007. március 15. napján történt elfogásáig terjedő időben összesen 13 nyilatkozatot küldött meg közzététel céljából a kuruc.info és más hírportáloknak:

- 2006. szeptember 27. napján „Budaházy újra üzent – Gyurcsány villájához megy?”
- 2006. szeptember 28. napján „Budapest köré blokádot”;
- 2006. október 1. napján „Gyurcsány leváltása még nem old meg semmit!”;
- 2006. október 16. napján „Budaházy: nem erőszakosak, hanem erősek voltunk!”;
- 2006. október 28. napján „Budaházy csorbíthatatlan beszéde: vannak már pesti srácok”;
- 2006. november 10. napján „Budaházy: ne dőljetek be „békeharcosoknak”;
- 2006. november 16. napján „Budaházy: december 5-én megpróbálhatjuk”;
- 2006. november 22. napján Budaházy: MSZP-s cég szponzorálja a Magyar Nemzetet és a Hír Tv-t”;
- 2006. november 23. napján „Interjú Gyurival”;
- 2006. december 5. napján „Budaházy a Markó előtt: a hangyák elsöpörhetik a sáskákat”;
- 2007. január 5. napján Budaházy újévi üzenete”;
- 2007. február 22. napján „Budaházy: a MÚK 12 pontja”;
- 2007. március 8. napján „Budaházy üzenete a hazafiaknak” címmel.

A 2006. október 1. napján megjelent nyilatkozatban Budaházy György olyan erőszakos cselekményekben való részvételre hívta fel olvasóit, amelyek közvetlen célja a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjének megváltoztatása volt. A vádlott későbbi nyilatkozatai a 2006. október 1. napján tett nyilatkozattal összhangban, azzal együtt értelmezve az alkotmányos rend megváltoztatására, ennek érdekében akár erőszak alkalmazására hívtak fel.

A 2006. október 1. napján megjelent nyilatkozat szerint „el kell érni az illegitim parlament felosztatását”, ezt azonban nem új választásoknak kellene követnie, hanem el kell jutni egy alkotmányozó nemzetgyűlésig, ahol felszámolják a „pártokráciát” és lerakják az igazi népképviselőt alapjait.

Budaházy György többi nyilatkozatában, így különösen a 2007. január 5.napján közzétett fejtegetésében nem csak magának az alkotmányos berendezkedésnek, és annak intézményeinek felszámolását, hanem az Alkotmányban foglalt elveken alapuló társadalmi viszonyok megváltoztatását is kívánatosnak tartja: a vádlott nem csak az Országgyűlés feloszlását, a kormány elkergetését tűzte ki célul, hanem az általános és titkos választáson alapuló népképviselői rendszer megszüntetését, valamint a tulajdonviszonyok megváltoztatását is. A vádlott kinyilvánította, hogy a „hazafias diktatúra” többet ér a demokráciánál „ha elherdálja a jövőt és kiszolgáltatja a magyar hazát az idegeneknek”, és kívánatos államformának a királyságot tartja.

Az alkotmányos rend fentiek szerinti megváltoztatása céljából Budaházy György a 2006. október 1-jén közzétett nyilatkozatban konkrét utak és közlekedési csomópontok megjelölésével Budapest blokád alá vételére hívott fel, aminek a rendőrség fellépését kell kiprovokálnia. A blokád ellen fellépő rendőrséget a vádlott szerint túl kell terhelni, átállásukat kell elérni, vagy ha ez nem megy, egy újabb ütközetben le kell győzni. Az újabb ütközet kifejezés ebben a szöveggörnyezetben az MTV székház 2006. szeptember 18-i ostromára utalt, amelyet a vádlott a nyilatkozat első mondatában győzelemnek minősített.

A vádlott kifejtette, hogy a politikai és gazdasági elit, valamint a sajtó egyes („médiásöpredék”) képviselőit „be kell gyűjteni”. E nyilatkozatával a vádlott az általa konkrétan nem megnevezett, se nyilatkozatai alapján jól körülhatárolható személyi kör – alkotmányos módon megválasztott politikai vezetők, a gazdasági élet és a sajtó képviselői – személyes szabadságának jogellenes, erőszakos megfosztására hívott fel.

A nyilatkozatban Budaházy György kinyilvánította, hogy a rendőrség legyőzését követően nem szabad megfeledkezni a „még mindig raboskodó szabadságharcosok kiszabadításáról sem”, ezzel olvasóit a 2006. szeptember 18-i események kapcsán garázdasággal, rongálással, illetve hivatalos személy elleni erőszak büntetével gyanúsított és őrizetbe vett, majd előzetes letartóztatásba helyezett személyek erőszakos kiszabadítására hívta fel.

A 2006. október 1-i nyilatkozatban konkrétan megjelölt cselekményeken túl a vádlott későbbi nyilatkozataiban is az alkotmányos rend felforgatására közvetlenül irányuló cselekmények elkövetésére hívott fel: a 2006. október 28-i felhívás a rendőrség legyőzésével kapcsolatban adott taktikai útmutatót, a 2007. január 5-i nyilatkozat a parlament feloszlása, a kormány lemondása érdekében szólított fel egy olyan tömeg megszervezésére, amelyet a karhatalommal való nyílt összeütközésben lehet bevetni (a későbbiekben a vádlott ezt a tömeget már hadseregnek nevezte). A 2007. március 8-i felhívásban Budaházy György a rendőröket fenyegette azzal, hogy amennyiben kitaranak a „nemzetvesztő bitangok” mellett, maguk is célponttá válhatnak.

A 2006. szeptember 18-i eseményének fényében a Magyar Köztársaság rendvédelmi szervei a vádlott felhívását komolyan vették és a 2006. október 1-jén közzétett nyilatkozatban megjelölt helyszíneket visszatérően ellenőrizték: bár a vádlott által megjelölt közlekedési utak, helyszínek egy részén tartottak demonstrációt, azokat nem a vádlott felhívásának hatására rendezték, összességében tehát Budaházy György bűncselekményre történő felhívása erőszakos cselekményeket közvetlenül nem váltott ki.”

Az ügyészség tárgyaláson jelen lévő képviselője az írásban benyújtott vádirat tényállását és a vádlott terhére rótt cselekmény jogi minősítését fenntartotta.

A bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen a következő tényállást állapította meg:

Budaházy György vádlott egyetemet végzett, gépészmérnök szakképzettségű. Munkaviszonyban nem áll, jövedelmi, vagyoni viszonyai nem ismertek, 7.000.000 Ft összegű pénzügyi kölcshozzájárulása van. Nős, három kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik. Büntetlen előéletű.

A vádlottal szemben a Pesti Központi Kerületi Bíróságon – a Budapesti V. és XIII. kerületi Ügyészség B.V.7144/2003.számú, 2003. december 18-án kelt vádirata alapján - 2.B.80.016/2007.számú közérdekű üzem működésének megzavarása büntette miatt van folyamatban büntetőeljárás, továbbá a nyomozó hatóság jelen üggyelől elkülönítette a rongálás miatti nyomozást, amit a Nemzeti Nyomozó Iroda 29015-18/2007.bü. számon folytat.

2006. őszén – általánosságban - a túlpolitizáltságból és a politikai megosztottságból fakadó feszült közhangulat, egzisztenciális bizonytalanság, s a demokratikus intézmények bizalmi deficitje jellemezte a magyar társadalmat. Ebben a társadalmi-politikai környezetben a miniszterelnök 2006. május 26-ai ún. őszi (a nagyobbik kormánypárt frakciójának zárt ülésén elhangzott) beszédének nyilvánosságra kerülését (2006. szeptember 17.) követően kezdődött tüntetések nyílt erőszakra torkollottak.

Budaházy György – aki a rendszerváltás utáni politikai tömegmozdulásoknak 2002 óta közismert radikális szereplője - 2006. szeptember 18-ról 19-re virradó éjjel a Budapest, V.ker., Szabadság téri eseményeknél volt jelen, majd a következő napokban a büntetőjogi következményektől tartva ismeretlen helyre vonult vissza, s 2006. szeptember 27-től 2007. március 15-ig, elfogásáig összesen tizenhárom nyilatkozatot küldött meg közzététel céljából a kuruc.info és más hírportáloknak.

A vádlott ezekben az írásokban és interjúban az erőszak alkalmazásának lehetőségét felvetve, mások fenyegetésével ugyan túllépte a vélemény szabadság határait, egyúttal azonban közvetlenül és konkrétan az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatására nem hívott fel.

A bíróság a tényállás személyi részét – egyéb bizonyíték hiányában, miután az ügyész e körben nem ajánlott fel bizonyítást – a vádlottnak a nyomozás során tett nyilatkozata, valamint az erkölcsi bizonyítvány adatai alapján állapította meg, míg a történeti rész az alább részletezett rendőri jelentéseken, a kuruc.info weboldáról letöltött, a bizonyítás anyagává tett vádlotti írásokon, közléseken, felhívásokon, továbbá Budaházy György ténybeli beismerő vallomása alapján.

A történeti tényállást illetően a bíróság nem osztotta azt a védői álláspontot, miszerint hiányos lenne a bizonyítás, amiért a vádlotti ténybeli beismerés mellé nem szereztek be további bizonyítéko(k)at. Függetlenül attól, hogy a vád bizonyítása – bizonyítékokkal alátámasztása – a Be. 4.§ (1) bekezdés értelmében valóban a vádlót terheli, a védő által hivatkozott eljárásjogi rendelkezés (Be 118.§ (2) bekezdése) jelen konkrét ügyben kifogásként alappal nem hozható fel, hiszen az adott körülmények közepette, amikor is a vádlott elismerte, hogy ő írta, majd küldte meg közzététel céljából a kérdéses írásokat, melyeknek tartalma a vádlott által is megjelölt website-okról letöltve rendelkezésre áll, e körben miféle további bizonyítás lenne szükséges (illetve lehetséges)?

Hozzátevé mindehhez azt is – amint azt az ügyész is megállapította –, jelen ügynek az a sajátossága, hogy elsődlegesen nem a tényállás megállapításáról/megállapíthatóságáról, sokkal inkább jogkérdésekről szól. Éppen ezért nem osztotta a bíróság azt a védői felvetést sem, amellyel a koncepció perек korát idézte. A bíróság meggyőződése szerint szó nincsen erről, hanem sokkal inkább arról, hogy jelen ügy az alkotmányos demokrácia kereteiről szólt, arról, hogy teljesen új társadalmi jelenségekre kell választ találni – akár a büntetőjog eszközeivel is, illetve arról, hogy az adott társadalmi helyzetben az ügyészségnek az volt a jogi álláspontja, ami a vádlottal szembeni vádiratban manifesztálódott, s mely jogi indokokat az ügyész perbeszédében kifejtett.

Budaházy György tehát a vád tárgyává tett 13 nyilatkozat, közlés szerzőségét nem vitatta, ahogyan azt is elismerte, hogy a kuruc.info és más hírportáloknak ő küldte meg azokat közzététel végett.

Szükséges megjegyezni azt is, hogy a védő felvetésével szemben *valamennyi*, a vádiratban megjelölt nyilatkozat a vád tárgyát képezi, ami felől egyébként a perbeszédében nem hagyott kétséget az ügyészség képviselője sem. A bíróság álláspontja szerint helytálló az adott vádszerkesztési metódus, hiszen nem egyes szavaknak, kifejezéseknek, mondatrészleteknek van/lehet jelentőségük, hanem azokat az eredeti szövegkörnyezetükben, sőt, az adott társadalmi milióbe elhelyezve kell elemezni, s állást foglalni abban, hogy a vádlott követett-e el bűncselekményt, s ha igen, akkor milyen bűncselekményt. Ez felel meg egyébként a védő által a polgári jog gyakorlatából hivatkozott és kívánatosnak tartott értelmezési módnak is (PK 12.számú állásfoglalás), így a bíróság meglátása szerint a védő saját magának mondott ellent akkor, amikor egyúttal az egyes vádlotti nyilatkozatoknak a külön-külön való vizsgálatát tartotta szükségesnek.

A vádlott az eljárás nyomozati szakaszában tett vallomást, a bíróság előtt azonban nem kívánt élni ezen (a Be. 117.§ (5) bekezdésében, a 118.§ (1) bekezdésében, illetve a 290.§ (1) bekezdésében biztosított) jogával, ugyanakkor a váddal kapcsolatos álláspontját kifejtette, az elébe tárt bizonyítékokra észrevételeket tett – mindezt a nyomozás során előadottakkal összhangban, a következők szerint:

A vádlott mindvégig arra hivatkozott, hogy írásaiban politikai ellenállás érdekében próbált mozgósítani, a közügyekben való erőszakmentes kiállásra buzdította az embereket azzal a céllal, hogy távolítsák el a kormányt. Hangsúlyozta, hogy alkotmányos alapelvekre és értékekre utalással a tömeg erejére, összefogására apellált, amelynek létrejötte esetén tényleges fizikai erőszak alkalmazására nincs is szükség, a hatalmon múlik azonban, hogy harccá fajulnak-e az események.

A vádlott megítélése szerint a véleménynyilvánítás szabadságába beletartozik a társadalmi berendezkedésnek, akár az egész rendszernek alapjaiban való megkérdőjelezése.

A vádlott előadta azt is, hogy részben többéves „munkásságának” gondolati alapjait összegezte, s az ügyészség ezeket összemosza az aktuális történésekkel, s a hosszútávú elképzeléseket fölvázoló írásokat úgy próbálja beállítani, mintha őt puccs szándéka vezetné.

S végül a vádlott arra is hivatkozott, hogy mások különböző fórumok előtt nyilvánosságot kapva-keresve, az övéihez hasonló szavakat, kifejezéseket használva, ugyanilyen vagy hasonló törekvéseket ugyancsak megfogalmaztak.

A legutóbbi vádlotti hivatkozásra a bíróságnak nem lehet más – eljárásjogi - válasza: a Be. 2.§ (3) bekezdése értelmében a bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz.

Egyébként pedig a bíróságnak Budaházy György írásait, nyilatkozatát

- a vádlott fentiekben összegzett érdemi védekezésére, valamint a védő azon érvelésére, miszerint a kérdéses „...írások a magyar nemzet sorsának jobbra fordításáért vívott politikai küzdelemmel kapcsolatos nézeteket tartalmaznak, amelyek a demokratikus jogállamiság, a véleménynyilvánítási szabadsága körében büntetlenül megtehetőek. Az alkotmányos rend részét képező alapértékekre hivatkozott a vádlott akkor, amikor a népképviselő, népszuverenitás és véleménynyilvánítás szabadság, továbbá gyülekezési jog gyakorlására hívta fel a társadalom jelenlegi helyzetén változtatni kívánó tagjait, elsődlegesen annak érdekében, hogy a jelenlegi kormányzat a helyéről eltávolításra kerüljön.”, továbbá azon ügyészi álláspontra figyelemmel, miszerint a vádlott által kifejtett gondolatok között vannak elfogadhatók, vannak megfontolásra érdemesek, vannak vitathatók és vannak olyan megfogalmazások, amelyekkel a vádlott az alkotmányos jogán túllépett - a véleményszabadság, valamint
- a vád tárgyává tett cselekménynek az ügyészség által felhívott konkrét különös részi törvényi tényállás – az adott állam elleni bűncselekmény - tükrében kellett vizsgálnia.

A véleményszabadság kérdését illetően a bíróság a következő megállapításokra jutott:

A szólás (vélemény-, avagy kifejezés-) szabadság(a) világszerte védett alapjog, amit a Magyar Köztársaságban a jogforrási hierarchia csúcán álló Alkotmány, illetve - az Alkotmány 7.§ (1) bekezdésének megfelelően, miszerint *a Magyar Köztársaság jogrendszere elfogadja a nemzetközi jog elismert szabályait, biztosítja a vállalt nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangját* – az alább részletezett, a belső jogunk részét képező nemzetközi jogi előírások biztosítanak:

Az Alkotmány 61.§ (1) bekezdése értelmében *„a Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.”*

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16-án elfogadott, s az 1976. évi 8. tvr-rel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya rögzíti a gondolatszabadságot (18. cikk) és a szabad véleménynyilvánításhoz való jogot (19. cikk). Utóbbi szerint:

„1.) Nézetei miatt senki sem zaklatható.

2.) Mindenkinek joga van szabad véleménynyilvánításra, ez a jog magában foglalja mindenfajta adat és gondolat határokon való tekintet nélküli – szóban, írásban, nyomtatásban, művészi formában vagy bármilyen más tetszése szerinti módon történő – keresésének, megismerésének és terjesztésének a szabadságát is.”

Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Európai Egyezmény 10. cikke szerint:

„1.) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. E jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és átadásának szabadságát országhatárokon tekintet nélkül és anélkül, hogy ebben hatósági szervnek joga lenne beavatkozni....”

Ugyanakkor a véleményszabadság a feltételes jogok, vagy *prima facie* jogok közé tartozik, azaz korlátozható valamely törvényben rögzített indokból, amennyiben a korlátozás „szükséges egy demokratikus társadalomban”¹.

A véleménynyilvánítási szabadság korlátozásának szükségessége következik a magyar állam nemzetközi kötelezettségeiből is:

A már hivatkozott Egyezségokmány 19. cikkének 3. bekezdése értelmében a már idézettek szerint meghatározott *jogok gyakorlása különleges köteleességekkel és felelősséggel jár. Ennélfogva az bizonyos korlátozásoknak vethető alá, ezek azonban csak olyanok lehetnek, amelyeket a törvény kifejezetten megállapít és amelyek b) az állambiztonság vagy a közrend, a közegészség vagy a közérkölcés védelme érdekében szükségesek.*”

Ugyanígy: Az Egyezmény 10.cikkének 2. bekezdése szerint *„E kötelezettségekkel és felelősséggel együtt járó szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott olyan alakszerűségeknek, feltételeknek, korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, melyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi integritás, a közbiztonság, a zavargás vagy a bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, mások jó hírneve vagy jogai védelme, a bizalmas információ közlésének megakadályozása, a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása céljából.”*

A bíróság irányadónak tekintette az Alkotmánybíróság következő, a véleményszabadság kérdésével foglalkozó határozatait is, még ha e jogi fórum ez idáig a jelen ügyszó képest eltérő jogi tárgyú deliktumok - közösség elleni izgatás, az önkényuralmi jelképek használata, hivatalos személy megsértése, rémhírterjesztés bűncselekménye - kapcsán fejtette is ki a véleményszabadság határaival, korlátaival kapcsolatos álláspontját:

Az Alkotmánybíróság leszögezte: *„Valamennyi alkotmányos alapjog tekintetében fontos kérdés, hogy azokat lehet-e és milyen feltételekkel megszorítani, korlátozni, kollíziójuk esetén milyen szempontok alapján kell a prioritást meghatározni. A véleménynyilvánítás szabadsága esetén ez a kérdés kiemelt jelentőséget kap, mivel ezen szabadság a plurális, demokratikus társadalom alapvető értékei közé tartozik.”*

„A véleménynyilvánítás szabadságának kitüntetett szerepe van az alkotmányos alapjogok között, tulajdonképpen „anyajoga” többféle szabadságjognak, az ún. „kommunikációs” alapjogoknak. ... Ez... teszi lehetővé az egyén megalapozott részvételét a társadalmi és politikai folyamatokban.... Az eszmék, nézetek szabad kifejtése, a mégoly népszerűtlen vagy sajátos elképzelések szabad megnyilvánulása a fejlődni képes és valóban eleven társadalom létezésének alapfeltétele.”²

¹ Andrew Ashworth Q.C.: Human Rights, Serious Crime and Criminal Procedure, 2002 Sweet and Maxwell, 76.old., in: Bárd Károly: Emberi jogok és büntető igazságszolgáltatás Európában, Magyar Hivatalos Közlönykiadó, Budapest, 2007, 23.old.

² 30/1992. (V.26.) számú AB határozat

„...az Alkotmány 61.§ (1) bekezdésében biztosított véleményszabadságegyrészt az egyén önkifejezését, illetve személyisége szabad kibontakoztatását teszi lehetővé, másrészt az egyénnek a társadalmi és politikai folyamatokban való tevékeny és megalapozott részvételét biztosítja.az eltérő nézeteket, álláspontokat, elképzeléseket egymással ütköztető politikai vita a demokrácia sajátja....A társadalom szellemi gazdagodása a véleményszabadságtól is függ: csak akkor van esély a téves nézetek kiszűrésére, ha szabad és nyilvános vitákban ütközhetnek ellentétes vélekedések, és ha a mégoly szélsőséges nézetek is napvilágra kerülhetnek.”³

Ugyanakkor: „A szabad véleménynyilvánítás jogának kitüntetett szerepe nem vezet arra, hogy korlátozhatatlan lenne, de mindenképpen azzal jár, hogya véleményszabadságot korlátozó törvényt megszorítóan kell értelmezni.”⁴

Sőt, az Alkotmánybíróság szerint: „...a véleménynyilvánítás szabadságának büntetőjogi eszközzel történő korlátozásárasor kerülhet.”

„... Az alkotmányos értékekkel összeegyeztethetetlen véleménynyilvánítást az Alkotmány 61.§-a nem védi.”⁵

Ugyanakkor az Alkotmánybíróság szerint: „...a véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos határait úgy kell meghatározni, hogy azok a véleményt nyilvánító személy alanyi joga mellett a közvélemény kialakulásának, illetve szabad alakításának a demokrácia szempontjából nélkülözhetetlen érdekét is figyelembe vegyék. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog nem csupán alapvető alanyi jog, hanem e jog objektív, intézményes oldalának elismerése, egyben a közvélemény, mint alapvető politikai intézmény garانتálását is jelenti.”

„A véleménynyilvánítás szabadságának külső korlátai vannak csak, amíg egy ilyen alkotmányosan meghúzott külső korlátba nem ütközik, maga a véleménynyilvánítás lehetősége és ténye védett, annak tartalmára tekintet nélkül ... Az Alkotmány a szabad kommunikációt – az egyéni magatartást és a társadalmi folyamatot – biztosítja, s nem annak tartalmára vonatkozik a szabad véleménynyilvánítás alapjoga. Ebben a processzusban helye van minden véleménynek, jónak, károsnak, kellemesnek és sértőnek egyaránt – különösen azért, mert maga a vélemény minősítése is e folyamat terméke.”⁶

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának e körben gazdagnak mondható esetjogából kiemelendők a Ceylon⁷ és Sener⁸ ügyek, melyek az erőszakra felhívást tartalmazó közlés és a kormány (a hatalom) megengedett bírálati közötti határvonal meghúzását példázzák: Amennyiben a közlés személyek, hivatalos személy vagy a lakosság egy része elleni erőszakra hív fel, „az állami hatóságok széles körben mérlegelhetik a szólásszabadságba avatkozás szükségességét”, ugyanakkor ha nem az erőszak dicsőítéséről, sokkal inkább az adott probléma intellektuális elemzéséről van szó, a véleményszabadság nem korlátozható, illetve a jog gyakorlása nem szankcionálható.

3 18/2004. (V.25.) számú AB határozat

4 36/1994. (IV.24.) számú AB határozat

5 14/2000. (V.12.) számú AB határozat

6 36/1994. (IV.24.) számú AB határozat

7 Ceylon v. Turkey (Application no. 23556/94.) 8 July 1999

8 Sener v. Turkey (Application no. 26680/95) 18 July 2000

Általánosságban már az eddigiek alapján is kimondható: A kifejezés szabadsága nem abszolút, s „bár a kifejezés minden formája védett, a közlés társadalmi, és különösen politikai jelentősége szerepet játszik a védelem mértékében. Az a közlés kapja a legmagasabb szintű védelmet, amelyikre a demokratikus társadalom működéséhez van szükség, mert ilyen szólás, illetve a védelme a demokrácia számára sarkalatos érték a demokratikus társadalom meghatározó jellemzője. A politikai közlések védettségi szintje igen magas... s ide tartoznak a kormányzatra, a politikusokra, a hatóságokra, a közhatalommal élőkre és a közszereplőkre vonatkozó közlések”⁹.

Ugyanakkor „a védendő érdekek sem élveznek feltétlen elsőbbséget a véleménynyilvánítással szemben. A korlátozás igazolhatósága minden esetben a szólás által okozott/okozható sérelemtől függ”{...} – ez a korlátozás szükségességének kérdése, amit az adott hely, idő és a körülmények kontextusa határoz meg”¹⁰.

Mi jelen esetben „az adott hely, idő és körülmények kontextusa”? (Megjegyzi a bíróság, hogy a társadalmi-politikai-gazdasági háttér, a mikro- és makrokörnyezeti összefüggések figyelembe vétele minden ügyben, bármilyen jellegű bűncselekményről legyen is szó, elkerülhetetlen).

2006. őszének a vádbeli időszakba tartozó eseményeiről készültek elemzések¹¹, amelyek ugyan – szintén tükrözve az alább említett polarizáltságot – sok részletet illetően eltérő megállapításokra és következtetésekre jutottak, a következők azonban objektív tényeknek tekintendők:

A rendszerváltást követően a szabad véleménynyilvánítás jogállami lehetőségével, köztük tömegmegmozdulásokkal, utcai demonstrációkkal is számtalan esetben élt a magyar társadalom, ezek azonban alapvetően demokratikus keretek között maradtak.

Azt is tényként lehet állítani, hogy a vádbeli időszakban politikai megosztottság, túlpolitizáltság, egzisztenciális bizonytalanság, a demokratikus intézmények jelentős bizalmi deficitje jellemezte a közhangulatot, s ebben a feszült társadalmi-politikai környezetben 2006 őszén az ún. őszi kormányfői beszéd nyilvánosságra kerülése kiváltotta események során új jelenségekkel kellett szembesülni, kiemelendően a korábban elképzelhetetlen nyílt utcai erőszakkal.

A bíróság ettől az aktuális társadalmi helyzettől nem vonatkozhatott el, s nem tekinthetett el attól sem a vád tárgyává tett szövegek értelmezésekor, hogy azok a 2006. szeptember 18-ai MTV-székház „ostroma”, az 1956-os forradalom 50. évfordulóján történtek előtt-után, valamint egy másik, az 1848-as forradalom ünnepéhez közeledve születtek.

⁹ Sajó András: A szólásszabadság kézikönyve, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft, 2005, 79., 80.old.,

A védendő érdekek hierarchiáját Halmai Gábor ekként állítja fel: 1./ az állam érdekei (az adott állam alkotmányos alaprendjének védelme, az állam külső és belső biztonsága, a közjogi méltóságok és az állami szimbólumok védelme), 2./ a társadalom érdekei (közérkölc, közrend), 3./ egyes társadalmi csoportok érdekeinek a védelme faji, etnikai, vallási, nemi diszkriminációt jelentő megnyilvánulásokkal szemben, 4./ a magánszféra érdekei (az egyén személyiségi joga, becsülete, magántitkai, jó hírneve, üzleti titok) Halmai Gábor: A véleményszabadság határai, Atlantisz, 1994., 266-267.old

¹⁰ Halmai Gábor im. 267.old.

¹¹ Ld. pl. a 1105/06 (XI.6.) Korm. határozattal létrehozott szakértői bizottság jelentése és a Civil Jogász Bizottság jelentése

Az ügyész úgy fogalmazott a perbeszédében, hogy „A vádlott nem alkalmazott kettős beszédet, nem rébuszokban beszélt, írásainak tartalma egyértelmű.” A bíróság ezzel akként ért egyet, hogy több esetben legalábbis a védő által - egyébként helyesen - hivatkozott szövegértelmezési módszer alkalmazásával lehet azt mondani, hogy a mondanivaló nem értelmezhető másként, mint ahogyan a következőkben kifejtettek szerint:

A vádlott szóhasználata jól tükrözi a fentebb említett társadalmi jelenséget, amikor akár kifejezetten, akár 1848-ra, 1956-ra, Petőfire, a „pesti srácok”-ra utalással „forradalmi helyzet”-ről, új történelmi lehetőségről ír.

Nem vitatható ugyanakkor, hogy a szövegeknek van olyan része, amely a vádlotti érdemi védekezésnek megfelel, sőt azt is hozzá kell tenni, hogy ezek nem sokkal a „legforróbb” napok után íródtak:

Így: A 2006. szeptember 27-ei és 28-ai írásokban a szónokok „témaválasztásáról”, tiltakozó tüntetések, „az ország lakossága” felvilágosításának szükségességéről szól, az önkormányzati választásokon való részvételre buzdít, az összefogás szükségességét hangsúlyozza, azzal, hogy „nem az erőszak szándékával, de mindenre elszántan” kell kiállni, „erőszakra nincs szükség”. A 2006. november 16-ai írás a tüntetés, mint az alkotmányos joggyakorlás egyik erős eszközével foglalkozik, annak mikénti megszervezésére ad javaslatokat, annak még radikálisabb formájával, a blokáddal pedig a 2006. október 1-jei.

A bíróság meggyőződése szerint **önmagukban** a 2006. december 5-ei írásban megfogalmazottak - azaz az illegitimnek tartott parlament feloszlata, az alkotmányozó nemzetgyűlésig való eljutás, az „igazi népképviselő alapjai” lerakásának, a társadalmi, illetve tulajdonviszonyok megváltoztatásának igénye, a királyság, mint kívánatos államforma megjelölése - a véleménynyilvánítás szabadságába ugyancsak beletartoznak.

Ezzel szemben az önkormányzati választások napján, 2006. október 1-jén írt nyilatkozatban már megjelenik – ha közvetetten is, de felismerhetően – az erőszak alkalmazásának a **lehetősége**, ami azután végigkíséri az írásokat, a következők szerint:

Az október 1-jei írásban a rendőrség legyőzése érdekében vívott akár „újabb ütközet” nyilvánvalóan az MTV székháznál 2006. szeptember 18-án történt erőszakos cselekményekre utal, amit azonban a vádlott „győzelem”-nek minősített. A 2006. október 16-i, 28-ai, november 10-ei, és 2007. március 8-ai írásokban ugyanilyen közvetett módon fogalmazódik meg az erőszak alkalmazásának lehetősége, kívánatos volta a már megtörtént rongálás, autófelgyújtás bagatellizálásával (Az a srác ott az MTV lépcsőjén, aki egymagában, a könnygázfelhő ellenére is, egy szál rúddal, úgy osztotta a rendőröket, hogy csak úgy repkedtek a plexidarabok, az nem erőszakos volt, hanem erős...” „Azt is mondták, rongáltunk és vandálok vagyunk, Azért mert betört az ajtaja meg néhány ablaka, és kiégett néhány helyisége az MTV-nek?... Vagy mert kiégett az autója néhány MTV dolgozónak...? - nyom. ir. 267.old. 2-3.bek.), a „gyönyörű” jelzővel illetett kövel, illetve Molotov-koktélos támadás felidézésével (nyom. ir. 273.old. 1. és 3. bek.), a békés demonstrációk eredménytelen voltának hangsúlyozásával („A maratoni békés demonstrációk ... teljesen eredménytelenek..., szinte már lehetetlennek tűnnek – nyom. ir. 275.old.4.bek., „... a tutyi-mutyi... alakokállandóan vakvágányra futtatják a dolgokat.” - nyom. ir. 279.old. 3.bek.). Ugyanebbe a körbe tartozik a bíróság megítélése szerint az is, amikor a vádlott azzal a megfogalmazásbeli módszerrel él, amikor is az erőszakot, mint potenciális válaszreakciót a hatalom által alkalmazott/alkalmazandó erőszakból vezeti le

(„... a rohamosztigosok, akiknek se arcuk, se számuk, egyformák, lelketlenek. Ütnek, vernek, lönek, elpusztítandó ellenségnek tekintenek minket. És lassan mi is kezdjük annak tekinteni őket. És ez kemény.” „... még meg lehetne vér nélkül úszni ezt a dolgot. De valószínű, hogy a hatalom nem fog meghátrálni.” - 275.old. 2-3. bek., „...nem hagyni, hogy... a gyávábbakat megfélemlítve cinkossá tegyék őket a rendbontónak meg terroristának bélyegzett bátrabbak lekaszabolásában, aztán szép kényelmesen velük is végezzenek. Mert ezt tennék!” - nyom. ir. 333.old. 5.bek.). A bíróság megítélése szerint a 2006. december 5-ei „tanmese” a fősáska elpusztítása elemének okán szintén e körben dekódolható, az írás hangsúlya azonban a tanmese szerinti hangyatómeg lázadása és a sáskahad elkergetésének, majd az itt is hivatkozott '56 párhuzama folytán a hatalom „elkergetésére” helyeződik (nyom. ir. 291-295.old.).

A vádlotti írásokban tettenérhető a fenyegetés is, a következők szerint:

A 2006. szeptember 27-ei és október 1-jei írásokban szorgalmazott, konkrétan meg nem nevezett, személyi kör személyes adatainak (név, cím, telefonszám) az Interneten való közzététele még ha a Btk. 138.§-a szerinti „fenyegetés” fogalmi körébe nem illeszthető is, jogszerűnek nyilvánvalónak nem tekinthető.

Az érintettek azonosíthatósága tekintetében bár meglehetősen erős, mégis képlékeny a megfogalmazás a 2006. október 1-jei írásban („a hazánkat tönkretévő bűnbanda tagjai, de nem csak a politikai főkolomposok, hanem a minket lecsürhéző médiasöpredék tagjai, és a pénzügyi háttérüket megteremtő gazdasági bűnözők is” - nyom. ir. 263.old. 7. bek.), ezen személyek „begyűjtése” azonban – egyetértve az ügyészi értékeléssel – nyilvánvalóan személyes szabadságuktól való jogellenes megfosztással történő fenyegetésként értelmezhető.

A 2007. február 22-ei írásban ugyanilyen egyértelmű a fenyegetés: „Takarodjanak, ha élve meg akarják úszni, mert lenn a mélyben a nemzet 'lávakamrájában' közelít a feszültség a kritikus ponthoz, és a társadalmi 'vulkánkitörés' elsöpörheti őket még az élők sorából is” (nyom. ir. 327.old., 5. bek.).

A 2007. március 8-ai írásban azonban közvetett módon jelenik meg a rendőrök fenyegetése: „Nem ti vagytok az ellenségeink, de ha hagyjátok, hogy pajzsként használjanak titeket ..., hát ti is célponttá válhattok.” (nyom. ir. 333.old. utolsó bekezdés).

Összefoglalva: A bíróság egyetért azzal az ügyészi megállapítással, miszerint a vádlott túllépte alkotmányos jogát, hiszen a véleményszabadság korlátainak elemzésekor láthattuk: az általános védelem annak a passzív, békés megnyilvánulási formáit illeti meg, a vádlott azonban a másokkal szembeni erőszak kilátásba helyezésével, mások fenyegetésével az adott, rendkívül feszült, erőszakkal teli társadalmi miliőben olyan határt lépett át a kérdéses, az adott helyzetet korántsem higgadt elemzéssel megközelítő nyilatkozataiban, melyek ezáltal kikerültek a demokratikus társadalom alapvető, védendő és biztosítandó értékei közül.

Ezen megállapítást követően a bíróságnak – tovább víve az elemzést – foglalkoznia kellett azzal, hogy a vádlotti magatartás egyúttal bűncselekményt megvalósított-e, illetve megvalósította-e a az ügyészség által a vádlott terhére rótt konkrét deliktumot. Önmagában ugyanis a véleményszabadság megsértése nem büntetendő magatartás a büntető anyagi rendelkezések szerint, a büntetőjogi felelősséget annak **közvetlen, belátható következménye** alapozza/alapozhatja meg.

A védő okfejtésével ellentétben önmagában az állam elleni bűncselekmények létét, mikénti szabályozását a bíróság nem tartja aggályosnak, még ha a szóban forgó törvényi tényállást az 1989. évi XXV. Törvény 3.§-a állapította is meg, amely egyébként éppen a jogállami garanciák megteremtése érdekében, az addig is létezett politikai jellegű bűncselekmények sürgősen módosítandó rendelkezései között kapott helyet.

Tény, hogy a Btk. 139.§-ának törvényi tényállása 1989 óta a számtalan Btk-novella ellenére azonos tartalommal hatályos, aminek azonban nem feltétlenül az az oka, hogy ez idáig nem volt gyakorlati próbája a kérdéses tényállásnak – ami viszont ugyancsak tény.

Az Alkotmány 2.§ (1) bekezdése értelmében „*a Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam*”, s a (3) bekezdése kötelező fellépést ír elő a hatalom erőszakos megszerzésére vagy gyakorlására, illetve kizárólagos birtoklására irányuló törekvésekkel szemben („*A társadalom egyetlen szervezetének, egyetlen állami szervnek vagy állampolgárnak a tevékenysége sem irányulhat a hatalom erőszakos megszerzésére vagy gyakorlására, illetőleg kizárólagos birtoklására. Az ilyen törekvésekkel szemben törvényes úton mindenki jogosult és egyben köteles fellépni.*”), a 8.§ (1) bekezdése pedig az állam elsőrendű kötelességévé teszi, hogy védje az ember alapvető jogait.

E két követelménynek tett eleget a törvényalkotó azzal, hogy a Btk. „Az állam elleni bűncselekmények” fejezetben büntetőjogi védelemben részesíti a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét, a következők szerint:

A Btk. 139.§ (1) bekezdése értelmében „*Aki olyan cselekményt követ el, amely közvetlenül arra irányul, hogy a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét erőszakkal, vagy ezzel fenyegetve – különösen fegyveres erő igénybevételével – megváltoztassa, büntetett követ el.*”

A bűncselekmény jogi tárgya a Magyar Köztársaság alkotmányos rendje, a miniszteri indokolás szerint ezen „*az Alkotmányt és az abban foglalt elveken alapuló társadalmi viszonyokat kell érteni.*”, azaz gyakorlatilag az ország jogi szervezettségét, az államformát, az ország jellegét, a hatalomgyakorlás módját és kereteit, ezek szervezetét s működését.

A bűnösség megállapításának az a szándékos (de nem célzatos!) magatartás a feltétele, hogy az elkövető tisztában legyen tevékenységének irányával, azzal, hogy az alkalmas az alkotmányos rend megváltoztatására, az erőszakot, vagy fenyegetést **ennek érdekében** kell alkalmazni, s további tényállási elem, hogy a cselekménynek **közvetlenül** kell arra irányulnia, hogy a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét erőszakkal vagy ezzel fenyegetve megváltoztassa.

Az elkövetési magatartást illetően a törvényi tényállásban általános jellegű meghatározás szerepel, azon minden olyan tevékenységet kell érteni, amely **kifejezetten** az állam és a társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására, vagy megváltoztatására, a fennálló alkotmányos rendnek más hatalmi formával történő felváltására irányul.

A tényállásszerűséget megalapozza tehát mindaz az egyéni vagy csoportos magatartás, amelynek céljából, módjából vagy bármilyen egyéb körülményből kitűnik, hogy a törvényes jogrend törvényellenes, erőszakos megváltoztatásának a veszélyét rejt magában, a cselekmény befejezettségéhez nem szükséges, hogy az erőszak vagy a fenyegetés alkalmazása ténylegesen bekövetkezzon.

A Btk. 139.§ (2) bekezdése értelmében ugyancsak pönalizált a magatartása annak, aki az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatására irányuló előkészületet követ el.

Az előkészület a szándékos bűncselekmények egy részének az a szakasza, ami már az elkövetésre való belső akarat-elhatározáson túlmutat, de még nem kezdődik meg a különös részi törvényi tényállási elem megvalósítása.

Az előkészület sui generis bűncselekményként megállapíthatóságánál a Btk. 18.§-ban adott fogalom meghatározásból az elkövetésre felhívás, ajánlkozás, vállalkozás, vagy a közös elkövetésben megállapodás jöhet elméletileg szóba, jelen ügyben pedig nyilvánvalóan a „felhívás” a konkrét vád tárgyává tett magatartás, ami verbális, mást bűncselekmény elkövetésére rábírti törekvő cselekmény.

Ha más bűncselekmény kapcsán is, de általános érvennyel fogalmazódott meg a bírói gyakorlatban az, hogy „*Az előkészület miatt büntetőjogi felelősség megállapításának akkor van helye, ha az elkövetésre felhívás.... konkrét és közvetlen.*”¹²

Az ügyész a perbeszédében ezen feltételek megléte mellett azzal érvelt, hogy „A vádlott többször határozott meg dátumokat a cselekvésre, melyhez konkrét cselekvési szempontokat is megadott. Nem egyszer, valamikor elkergetendő hatalomról, megváltoztatható államberendezésről írt, beszélt, hanem konkrét, forradalminak értékelt helyzetről, utána rögtön elkezdendő alkotmányozásról.”

A védő ellenérve - idézve Angyal Pált is: „*A felhívás nem egyéb, mint annak a kívánságnak a kifejezése, hogy egy meghatározott cselekmény az ellen, aki ellen ezt a felhívó kívánja, elkövetessék... A felhívásnak egyenesnek kell lennie, azaz az kell, hogy a cselekmény tárgya s az elkövetés módja a felhívó részéről minden kétséget kizáróan megjelöltessék.*” - az volt, hogy „... elengedhetetlen a megszorító értelmezés. Tudnia kell a „felhívottnak”, hogy mikor, hová kell mennie, mi lesz ott a feladata, konkrétan milyen cselekvőségre hívják oda. A konkrét esetben tudnia kellene hogyan történik az erőszakos megdöntés, mikor, melyik napon, hol lesz a találkozó, kinek mi a feladata, honnan lesz fegyver, vagy mi lesz az elkövetés módja stb. A ... közvetlen irányultságnak is térben, időben meghatározottnak kell lennie.”

Lényegében tehát az elméletet illetően azonos volt az ügyészi és a védői álláspont a bűncselekmény megállapíthatóságának feltételeiről, amit a bíróság is oszt, ugyanakkor ha a konkrét körülményeket vizsgáljuk, a védői okfejtés a helytálló.

Szemben ugyanis az ügyészi érveléssel a vádlott **konkrétumokat** soha nem jelölt meg olyan összefüggésben, ami a kérdéses bűncselekmény szempontjából releváns lehet:

Egy helyütt „télen” elkergetendő hatalomról („Meg kell magunkat szervezni, és még télen elkergetni őket!” - 2006. december 5-ei írás, nyom. ir. 295.old. utolsó bekezdés), illetve – s lényegében nem mondott mást az ügyész sem! - **általánosságban** szólt forradalmi helyzetről és a **majdani győzelem** után elkezdendő alkotmányozásról.

¹² BH 2006/2-40.számú eseti döntés

A vádlott a 2007. március 8-ai írásban ugyan március 15-re „harcba szólít mindenkit”, amit azonban felold azzal a megfogalmazással: „Oda kell állni, ha nem akar erőszakot! Pont azért, hogy ne legyen erőszak. Ha elég sokan leszünk, és látják az elszántságot, megrettennek és eliszkolnak.” (nyom. ir. 333.old. 5.bek.).

Ugyanígy: konkrét helyszínt csupán egy esetben jelölt meg Budaházy György (2006. november 16-ai írás, nyom. ir. 271.old.): az Erzsébet, illetve a Kossuth teret, ám azokat mint a december 5-ei tüntetések helyszínét tünteti, illetve ajánlja fel, és e helyütt olyan elemek, amelyek erőszakra felhívásban ölténének testet, nem olvashatók.

A bíróság megítélése szerint a blokádnak esetére megjelölt helyszínek (2006. október 1-jei írás, nyom. ir. 143.old.) sem esnek abba a körbe, ami a kérdéses bűncselekmény megvalósulása szempontjából releváns lehet, lévén azok – a fent kifejtettek szerint és ugyancsak közvetlen erőszakra felhívás hiányában (sőt: a rendőri jelentés szerint (nyom. ir. 185.old.) teljességgel eredménytelenül maradván) - az alkotmányos joggyakorlás terepei.

Amikor pedig a vádlott beszerzendő, alkalmazandó konkrét eszközökről ír, azok is legfeljebb „újkori kellékei” a tömegdemonstrációknak: maszk, kendő, zárt szemüveg, gázárc, ám ezek erőszak alkalmazására **közvetlenül** nyilvánvalóan nem alkalmasak.

Az ügyész által hivatkozott „taktikai útmutató” **konkrét, erőszakos**, a rendőrség legyőzéséhez szükséges iránymutatást szintén nem tartalmaz („...ne meneküljetez egyből, amíg csak lehet, állni kell a tüzet. ...Olyan eszközöket kell szerkeszteni, vagy beszerezni, amivel mi is távol tudjuk tartani az ellenséget, mert a kődobálás erre nem jó, nem hiszem, hogy nincs fantáziátok ehhez. Senki ne jöjjön üres kézzel! És bátorság, bátorság, bátorság!” - 2006. október 28-ai írás, nyom. ir. 275.old., 5. bek.).

Az ügyész által ugyancsak kiemelt 2007. január 5-ei nyilatkozatban (nyom. ir. 297-323.old.) említett „hadsereg”-ről a vádlott egyfelől **majdan** létrehozandó alkulatról ír, másfelől pedig a tömegek szervezésének célja demonstrációk, tüntetések tartása, útlezárások, és **feltételezve**, hogy összetűzésbe kerülnek a hatalommal, akkor kerülne sor „mozgósításukra”, átcsoportosításukra – azaz itt sincs szó közvetlen és konkrét felhívásról.

Megjegyzni a bíróság, hogy magának a vádiratnak a szóhasználata is legfeljebb az erőszak alkalmazásának indirekt voltára utal („A vádlott ... nyilatkozatai ... együtt értelmezve az alkotmányos rend megváltoztatására, ennek érdekében **akár** erőszak alkalmazására hívtak fel.” (2.old. 2. bek.)

Ugyanígy: A vádlotti írásokban megjelenő, korábban taglalt fenyegetések egyrészt nem a Magyar Köztársaság alkotmányos rendje ellen irányultak, másrészt pedig ezek sem voltak közvetlenek és konkrétak.

A bíróság megítélése szerint a vádlott ugyan erős szavakat, sokszor durva, sértő jelzőket használt, a feszültség fenntartását célzó nyelvezete egyáltalán nem szolgálta az aktuális helyzetben jogállami megoldásként szóba jöhető célt, ebből következően az általa leírtak ezen része – a már kifejtettek szerint - a demokratikus társadalomban nem kívánatosak, ám különbséget kell tenni a demokratikus társadalom által elítélendő, illetve a büntetőjog eszközeivel büntetendő szó között.

Mindezek alapján és a büntető anyagi jogi norma megszorító értelmezésének követelményére figyelemmel a bíróság meggyőződése szerint a vádlott nyilatkozataiban közvetlenül és konkrétan az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatására nem hívott fel, ezért őt az ellene emelt vád alól a Be. 6.§ (3) bekezdésének a/ pontja, illetve a 331.§ (1) bekezdése alapján – bűncselekmény hiányában - felmentette.

A Be. 339.§ (3) bekezdése értelmében, ha a vádat ügyész képviselte és a bíróság a vádlottat felmenti, az állam – külön jogszabályban meghatározott mértékben – a vádlott védőjének az eljárás során nem előlegezett díját és készkiadását megtéríti.

A vádlott védelmét meghatalmazás alapján ellátó dr. Gaudi-Nagy Tamás védői díjának megállapítását kérte.

A bíróság a két tárgyalási nap időtartamát alapul véve, s a fenti összegekkel számolva ($7 \times 4000 \text{ Ft} = 28.000 \text{ Ft} + 10.000 \text{ Ft} = 38.000 \text{ Ft}$), a hivatkozott rendelet 7.§ (1) bekezdése szerint állapította meg ügydöntő határozatában a védő részére az állam által megtérítendő munkadíjat, ugyanakkor a védő készkiadásainak megtérítéséről nem döntött, figyelemmel arra, hogy a védő a 26/2003. (VII.1.) IM-BM-PM együttes rendelet 2.§-nak utaló szabályára figyelemmel a pártfogó ügyvéd és a kirendelt védő részére megállapítható díjról és költségről szóló 7/2002. (III.30.) IM rendelet 1.§ (2) bekezdésében biztosított ezen jogával nem élt, illetve sem nem részletezte, sem nem igazolta esetleges készkiadásainak mértékét.

Budapest, 2008. január 30.

Szőke Péterné sk.
ülnök

Dr. Kenéz Andrea sk.
a tanács elnöke

Horváth Andorné sk.
ülnök

A kiadmány hitelül:

